

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

21 січня 2022 року

Веде засідання Голова Комітету ЛУБІНЕЦЬ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаю всіх на першому засіданні нашого комітету у новому 2022 році. Зараз я порахую народних депутатів, хто у нас є. Наскільки я бачу, у нас присутній...

ГОРБЕНКО Р.О. Вітаю, пане головуєчий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Руслан Олександрович Горбенко. Касай Костянтин Іванович, доброго дня. Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Вітаю.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Доброго дня, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Бачу Тараса Петровича Тарасенка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня всім і з Новим роком, кого не бачив у новому році ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Доброго дня всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Раді вас бачити.

Пан Ахтем Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Вітаю всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня всім колегам. Ми чекаємо ще одного народного депутата для кворуму і будемо розпочинати. Можливо, я когось не побачив. Тут ще Максим Миколайович Ткаченко. Десь побачив і ви пропали.

БОЙКО Ю.А. Я на зв'язі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Анатолійович Бойко, доброго дня. Не бачимо вас по відео, почули.

Отже, шановні колеги, у нас є кворум, можемо розпочинати засідання нашого комітету і чекати приєднання наших колег.

ТКАЧЕНКО Д.В. Дмитрий Валериевич, Ткаченко Максим есть на месте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Ткаченко Максим Миколайович, я вас відмітив.

ТКАЧЕНКО Д.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, на даний момент у нас присутні 9 народних депутатів з 15. У нас є кворум, тому будемо розпочинати.

Отже, шановні колеги, вам було заздалегідь надіслано порядок денний. Сьогодні планується розглянути шість законопроектів, з опрацювання яких комітет визначено головним, та низку інших питань.

Чи є пропозиції, доповнення чи зауваження до порядку денного, шановні народні депутати? Немає. Тому буду ставити на голосування.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дмитро Валерійович, доброго дня. Ще раз, я хотів спитати з приводу, чомусь комітет резолюцію по білорусам не виносить на голосування. Можливо, не на цей раз, але дайте доручення на наступний раз, щоб підготували. Ми проводили ж заходи, але питання на комітет так і не винесли, тому що в минулому році я вже її підписав і вона була підготовлена комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за те, що звернули на це увагу.

Даю доручення секретаріату на наступне засідання комітету, щоб внесли в порядок денний це питання і підготували всі матеріали і заздалегідь надіслали шановним народним депутатам.

Шановні колеги, чи будуть пропозиції, доповнення до нашого сьогоднішнього порядку денного? Якщо не будуть, ставлю на голосування затвердити порядок денний. Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Юрій Анатолійович Бойко, проголосуйте, будь ласка.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа Джемільєв. Побачили руку.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Поки немає.
Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую – за, шановні колеги.
Віктор Володимирович Медведчук. Немає.
Вадим Владиславович Новинський. Немає.
Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.
Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Поки немає.
Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Іллівна Яковлєва. Немає.

Шановні колеги!

КАСАЙ К.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович. Мене секретаріат попереджав, що пані Неллі Іллівна захворіла, бажаємо їй скорішого одужання. Просто думав, що вона, можливо, прийме участь у сьогоднішньому засіданні.

Отже, шановні колеги, у нас восьмеро народних депутатів прийняло участь у голосуванні. 8 – за. Рішення прийнято. Дякую.

Шановні колеги, перед тим як перейти до розгляду питань, хотів, як завжди, проінформувати, що сьогодні на засіданні у нас присутній Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Денісова Людмила Леонтіївна. Як завжди, раді вас бачити в новому році.

Шановні колеги, переходимо до першого питання. Хочу всіх проінформувати, що фактично ми будемо розглядати з першого по п'яте питання фактично одночасно. Чому? Бо у нас є два законопроекти, які вніс Президент. А саме: 6368 – це проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України; та фактично пов'язаний з ним проект Закону України про запобігання та протидію загрозам національній безпеці України у сфері громадянства (реєстраційний номер 6369). Отже, це два законопроекти.

Також були подані альтернативні: законопроект 6368-1 (поданий народними депутатами України Дундою та Поляком); 6368-2 (поданий народним депутатом України Княжицьким); і альтернативний до законопроекту 6368 – це законопроект 6369-1 від народних депутатів України Дунди та Поляка. Тому фактично ми будемо розглядати всі п'ять законопроектів, і потім я буду їх поступово ставити на голосування.

По цьому питанню хочу проінформувати, що ми запрошували автора фактично двох альтернативних законопроектів – народного депутата Дунду Олега Андрійовича. Чи присутній у нас пан Дунда?

ДУНДА О.А. Доброго дня, колеги! Доброго дня, Дмитро Валерійович!
Я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня!

Народний депутат Княжицький Микола Леонідович. Немає.

Яременко Ігор Олександрович – заступник міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

ЯРЕМЕНКО І.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ігор, почув, ви присутні.

Науменко Наталія Миколаївна – Голова Державної міграційної служби України.

НАУМЕНКО Н.М. Доброго дня, шановні народні депутати! Присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ковалевська Ірина Віталіївна – начальник Управління взаємодії з Державною міграційною службою України Міністерства внутрішніх справ України.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Доброго дня! Так, теж присутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заступник директора Департаменту консульської служби Міністерства закордонних справ України Васильєв Дмитро.

ВАСИЛЬЄВ Д.О. Доброго дня! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Даниляк Олександр Олександрович – Центр суспільних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень.

ДАНИЛЯК О.О. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Курилюк Юрій – начальник управління адміністративної юрисдикції Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Державної прикордонної служби України.

КУРИЛЮК Ю.Б. Бажаю здоров'я! На зв'язку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Косянчук Сергій – директор Представництва світового Конгресу Українців в Україні.

КОСЯНЧУК С. Доброго дня! Вітаю усіх! Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сидорчук Ярослав – експерт щодо законодавства, Представництво Світового Конгресу Українців в Україні.

СИДОРОВИЧ Я.М. Сидорович Ярослав. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федорович!

СИДОРОВИЧ Я.М. Сидорович. "С" буква перша.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сидорович.

СИДОРОВИЧ Я.М. Ярослав Мар'янович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зробили декілька помилок у вашому прізвищі від секретаріату. Вибачайте.

Москалу Віолета – співзасновниця мережі Global Ukrainians. Немає.

Так, це всі кого ми запрошували, ви почули, хто у нас присутній.

Отже, наскільки мені відомо, що так як президентські законопроекти стосуються в першу чергу діяльності Державної міграційної служби, то у нас основним доповідачем по цим двом законопроектам буде голова Державної міграційної служби пані Наталія Миколаївна Науменко. Правильно?

НАУМЕНКО Н.П. Так, правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, тоді ми побудуємо роботу таким чином. Зараз пані Наталія представить нам два основних законопроекти, потім ми заслухаємо народного депутата Дунду по двом альтернативним законопроектам. При відсутності народного депутата Княжицького, я доповім по одному з альтернативних законопроектів за автора. Потім ми заслухаємо позицію всіх присутніх, я доповім і доведу до відома народних депутатів позицію різних міністерств, яка розміщена на офіційному сайті Кабінету Міністрів України і будемо переходити до обговорення.

Будь ласка, пані Наталія, вам слово для представлення.

НАУМЕНКО Н.М. Дякую, Дмитро Валерійович.

Доброго дня ще раз, шановні народні депутати! Державна міграційна служба і Міністерство внутрішніх справ України хочуть презентувати два законопроекти, які були внесені Президентом України, які повністю підтримуються і ДМС і МВС. Це законопроект про внесення змін до Закону

України "Про громадянство України" щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України, та законопроект щодо запобігання та протидію загрозам, національній безпеці України у сфері громадянства. Ці два законопроекти ідуть поряд один з одним, пакетом, оскільки фактично регулюють питання, які пов'язані одне з одним.

Ми щиро вдячні Президенту України за те, що він взяв на себе можна сказати сміливість і вніс ці два законопроекти, оскільки дійсно у цій сфері вже давно необхідно зробити певну позитивну революцію та врегулювати багато питань, які накопичилися протягом останніх мабуть вже 15 років у сфері громадянства та регулювання у сфері безпеки. Законопроект спрямований на актуалізацію положень законодавства у сфері громадянства, зокрема підстав, порядку набуття та припинення громадянства України.

Законопроектом унормовується зобов'язання припинити іноземне громадянство, які подаються іноземцями, запроваджується декларація про відмову від іноземного громадянства та низка питань, які регулюють питання, які регулюють проблеми набуття громадянства України, припинення громадянства України, втрати громадянства України.

З нашої точки зору, цей законопроект є найбільш комплексним і буде врегульовувати ті питання, які сьогодні найбільш такі глобальні стоять перед суспільством. Тобто фактично ми говоримо і всі ми знаємо про те, що за певних обставин громадяни можуть мати громадянство інших країн, це врегульовано і діючим Законом України про громадянство. І є певні обставини, за яких особа надає не зобов'язання про вихід з громадянства України у сфері належності, а виключно декларацію. І фактично ми не знаємо про те, що вийшов він з громадянства іншої країни чи не вийшов він з громадянства іншої країни. Цей законопроект абсолютно унормовує ці всі питання. Тобто фактично ми говоримо, що у правовідносинах з Україною іноземець залишається, стає громадянином України, а разом з тим, якщо він декларує, що він має одне або декілька громадянств інших держав, ніщо не

заважає йому в той же час перебувати на території України, користуватися тими правами і обов'язками, що і власне громадяни України, за винятком певних обмежень.

Ми вводимо базу даних, куди особа повинна вносити інформацію про своє іноземне громадянство або іноземні громадянства. Ми вводимо відповідальність за те, що особа несвоєчасно проінформувала державу про те, що він має громадянство або громадянство інших країн, і за це є і адміністративна та кримінальна відповідальність. Разом з тим, ми вводимо перелік держав, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, громадяни яких повинні не декларативно вийти з громадянства своєї держави, а все-таки надати зобов'язання і надати державі підтвердження про те, що вони вийшли з громадянства країни своєї попередньої належності. І це все також буде фіксуватися.

Цей перелік стосується країн міграційного ризику та країни-агресора, або ще країн, які Служба безпеки України або інші органи визначають, що вона є на даний час не досить безпечною для України.

І іншим законопроектом ми намагаємося врегулювати всі питання, які пов'язані з безпековим фактором, запровадити певні обмеження доступу до державної служби, оскільки доступ до державної служби – це передбачений доступ до документів з обмеженим доступом користування, або документів з грифом ДСК, або певної службової інформації. Також є певні обмеження щодо військової служби або виборчого права.

Тобто я думаю, що ви всі ознайомилися, і, з нашої точки зору, цей законопроект, ці два законопроекти, вони є найбільш комплексними і найбільш збалансованими з точки зору: а) інтересів держави, яка хоче все-таки залучити громадян, які мають право на громадянство України, і щоб вони були повноправними членами суспільства і брали участь у суспільному економічному житті; і з іншої точки зору, запровадити певні обмеження для

того, щоб збалансувати той баланс державної безпеки, які нам ставила Рада національної безпеки і оборони.

Законопроект пройшов узгодження з усіма зацікавленими органами центральної влади. Були обговорення і по публічній сфері. Є як підтримка, так і певні зауваження.

Ми просимо підтримати прийняття законопроекту в першому читанні для того, щоб ці всі зауваження можна було опрацювати, доопрацювати та погодити до другого читання. Також ми вважаємо, що це є можливим, з нашої точки зору.

Дякую, пане Дмитро. Готова відповідати на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталя.

Надаю слово народному депутату Олегу Дунді для представлення двох альтернативних законопроектів – 6368-1, 6369-1. Будь ласка.

ДУНДА О.А. Дякую, Дмитро Валерійович, за представлене слово.

Почнемо з чого, для розуміння, навіщо взагалі ми намагаємося, ми – держава і депутати, намагаємося вирішити це питання – це вирішення загальних двох проблем, існуючих зараз в суспільстві. Це, по-перше, треба визнати про те, що в Україні є подвійне громадянство фактично і багато українців його вже мають. Попередньо за неофіційними підрахунками таких громадян у нас налічується десь до 4 мільйонів, а, може, і більше, точну цифру не знає ніхто, навіть держава. І саме в цьому проблема відсутності у держави розуміння, скільки таких українських громадян, які преференції і які ризики це дає для держави, і що з цим робити врешті-решт. І це потрібно було вирішити досить давно.

І друга проблема, яку потрібно вирішувати, це такі нагальні головні проблеми. Друга проблема – це дискримінація наших діаспорян. Наведу приклад. От ми з вами українці, в принципі, ми можемо при бажанні

отримати громадянство іншої держави, наприклад, Франції, і українська держава ніяк цьому заперечити і запобігти не може. З іншого боку, наші канадійці, наші французи з корінням отримати українське громадянство не можуть, лише, як зазначили представники міністерства, підписавши зобов'язання позбутися громадянства, що ніколи не реалізується. Це, до речі, така чорна діра корупційна, через яку протягуєш все, що завгодно. Нагадаю, скільки міністрів свого часу було призначено через цю діру. І саме тому ці дві проблеми, по-перше, відсутнє розуміння, що у нас відбувається взагалі на наших територіях з громадянством інших держав, вирішити. І по-друге, вирішити – це питання дискримінації. Саме тому і направлені ці законопроекти 6368-1 і 6369 так само 1.

Як пропонується це вирішити. По-перше, не можна заганяти людей в тінь, тільки ми починаємо їх притискати, вони починають це ховати. І для держави, для розуміння майбутніх процесів – це ще гірше. Не потрібно на них тиснути, потрібно в даному випадку дозволити визнати про те, що українці мають право отримати будь-яке громадянство. Для України вони залишаються такими самими українцями, нічим не гіршими за інших. Лише одне прохання, вимога до них – після цього стати на добровільний облік. Відповідно, якщо вони на нього не стануть, тоді вже повинні застосовуватися відповідно адміністративна і кримінальна відповідальність. Таким чином ми, як держава, будемо знати, на яких територіях, де яке скупчення громадян, з якими паспортами, чому це саме так там відбувається і що з цим робити. Але не можна заганяти людей в тінь відносно цього, це 6368-1.

Ще раз: це облік в першу чергу; по-друге, всі громадяни України можуть отримати інше громадянство без заперечень. Якщо ми починаємо їм говорити, що цієї держави ви маєте право отримати паспорт, а цієї – ні, повірте, ніхто питати не буде, якщо вони захочуть, вони отримають. Вона просто нам про це не скаже і ми про це знати не будемо – те, що відбувається

до сьогоднішнього дня. Не можна ніяким чином це обмежити, треба реагувати зовсім іншими інструментами.

Стосовно 6369-1, там передбачаються деякі обмеження для громадян, які мають подвійне громадянство, в першу чергу це категорії держчиновників "А", "Б" та правоохоронних органів, та те, що пов'язане з таємницею або те, що приймається одноособово в кабінетах.

Знову ж таки, якщо ми починаємо, як у президентському законопроекті, збільшувати кількість обмежень, то ми тоді примушуємо наших громадян ховати це громадянство. Ми повертаємося туди, де ми були, і відповідно ще до цього ми не залучимо до суспільної діяльності наших діаспорян, бо їм це буде не цікаво, їм цей паспорт України ніяких прав і можливостей не дав, вони будуть людьми II і III категорій. Цього не можна робити. Не можна їм забороняти приймати участь у політичному житті або суспільному житті – це одна із особливостей прав і свобод наших громадян.

Лише є одне зауваження. Ми разом з депутатом Поляком в цьому законопроекті зазначили про те, що якщо ти висуваєшся на вибори будь-які, там місцеві або до народних депутатів, якщо ти висуваєшся і хочеш ним бути і маєш подвійне громадянство, ти повинен це всюди, у всіх матеріалах зазначити, і нехай виборці самі приймають рішення, чи готові вони за такого кандидата голосувати чи ні – це їх вибір, це виборчий орган. Все інше – стосовно міністрів та інших це неможливо, бо там приймається рішення одноособово і незрозуміло, з яких причин. А в сесійних залах місцеві депутати, народні депутати, вони приймають прозоро під камери і колегіальне рішення, хай переконують, як це можливо.

До речі, у президентському законопроекті дуже така цікава річ: народному депутату з подвійним громадянством можна бути, а місцевому депутату не можна. Як так? Тобто народний депутат менш важлива персона ніж місцевий депутат? Є такі речі.

Або забороняти громадянам з подвійним громадянством викладати в дошкільних учбових закладів і бути посадовими особами. В деяких регіонах ми тоді зовсім нікого не знайдемо. Ще раз, таким чином ми примусимо людей йти в тінь і ми таким чином нічого не вирішимо.

І є ще одне застереження. Ми маємо державу-агресора, безумовно, я думаю, що мало хто з цим сперечається. Держава-агресор, і це додаткова проблема, використовує паспортизацію так звану як додатковий інструмент тиску на державу. І більше того, ті громадяни України, вони не є погані, вони є громадянами України, вони є лише громадянами під тиском, на яких можуть через їхні паспорти російські... А будь-хто отримав, наприклад, в ОРДЛО, вони могли отримати під примусом, або хтось отримав до 2013 року ці паспорти, ніхто не знав, що відбудеться 2014 рік відповідно, і за це ображати або не поважати неможливо. Але розуміючи, попри те, що вони є громадянами під тиском і це зазначено Європейською конвенцією з прав людини і Міжнародного пакту ООН з політичних прав і свобод, держава тимчасово може призупиняти виборче право. І цим законодавством передбачено, що для громадян України, які мають російські паспорти тимчасово, до того часу поки є держава-агресор, статус якої визначається Радою нацбезпеки України, тимчасово повинна бути призупинено право активне і пасивне виборче право. Для того, щоб на них не тисли, для того, щоб їх не примушували, для того, щоб не проводили пропаганду і таким чином держава-агресор не намагались впливати на політичний успіх, на політичне поле держави Україна. І ці основні засади і мотиви, які це зазначили. Але відповідно, іще один нюанс, вимагати від людей і забирати в них український паспорт за те, що вони мають паспорт держави-агресора – це не по-людськи, умовно кажучи. Ми ж розуміємо, що втратити паспорт Російської Федерації практично неможливо. То що, ми їх будемо позбавляти українського громадянства лише за це? Те, що пропонує Кабмін, цього неможливо робити і це антидемократично.

Тому прошу вас і ще хочу зауважити, що ці законопроекти альтернативні, вони розроблялися в тому числі в консультаціях з нашими діаспорянами, прошу долучити їх до цієї дискусії. А вас, шановні колеги, прошу підтримати в першому читанні для того, щоб вирішити цю проблему, підтримати альтернативний законопроект.

Дмитро Валерійович, дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас немає присутнім на засіданні нашого комітету народного депутата Княжицького, отже, за його відсутності я представлю коротко альтернативний 6368-2 за його авторством.

Отже, наскільки ви почули, у нас законопроекти 6368 та 6368-1 є про позицію щодо можливості набуття громадянства України, підданства іноземних держав без втрати громадянства України, а також набуття іноземцями громадянства України без відмови від громадянства своєї держави.

В чому різниця з альтернативним 6368-2? Він не містить таких ініціатив, хоча його автор, як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту, не відкидає таку можливість за умови попереднього тлумачення Конституційним Судом України, якщо ним буде визнана допустимість такого. Наразі автором пропонується лише часткове удосконалення Закону України "Про громадянство України" без кардинальної зміни державної політики в цій сфері.

Отже, шановні народні депутати, вам було представлено п'ять законопроектів. Перед тим, як ми заслухаємо позицію тих представників органів влади і громадянського суспільства, які у нас присутні, хотів би також повідомити вам, що щодо основного законопроекту 6368, поданого Президентом України, Головне науково-експертне управління у своєму

висновку висловлює низку зауважень, переважно концептуального характеру, узагальнюючого висновку ГНЕУ не надає.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій розглянув даний законопроект та прийняв рішення за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Висновок Міністерства фінансів України: законопроект не містить питань бюджетної політики.

Міністерство фінансів України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я України не мають зауважень до законопроекту.

Адміністрація Державної прикордонної служби України підтримує законопроект. Ці всі висновки розміщені на офіційному сайті Кабінету Міністрів України.

Інститут законодавства Верховної Ради України підтримує в цілому вдосконалення регламентації питань щодо громадянства України. Національний інститут стратегічних досліджень зазначає, що впровадження множинного громадянства потребує комплексного юридичного аналізу, дослідження відповідності положень Конституції України, наголошує про існуючі ризики у сфері національної безпеки України.

По альтернативному законопроекту 6368-1. Головне науково-експертне управління у своєму висновку висловлює зауваження до проекту, узагальнюючого висновку ГНЕУ не надає.

Інститут законодавства Верховної Ради України звертає увагу на те, що окремі положення чинного Закону "Про громадянство України", до якого законопроектом запропоновані зміни, зазнали змін згідно із законом про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо спрощення і набуття громадянства України окремими категоріями осіб, від 14 грудня 2021 року який набув чинності.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті Кабінету Міністрів України, до законопроекту 6368-1. Міністерство фінансів, Міністерство охорони здоров'я України не мають зауважень.

Міністерство закордонних справ, Державна міграційна служба, Державна прикордонна служба України не підтримують законопроект.

Щодо 6368-2 Головне науково-експертне управління так само висловлює зауваження, не надає висновку.

Інститут законодавства Верховної Ради України, підтримуючи в цілому прагнення суб'єкта права законодавчої ініціативи щодо врегулювання законодавства в сфері громадянства, висловлює низку зауважень.

Міністерство фінансів України не має зауважень. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій надає зауваження та пропозиції.

Державна прикордонна служба підтримує проект із зауваженнями.

І по законопроекті 6369. Головне науково-експертне управління у своєму висновку висловлює зауваження до проекту, узагальнюючого висновку ГНЕУ не надає.

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування розглянув законопроект 6369, внесений Президентом України, на своєму засіданні та прийняв пропозицію про прийняття за основу проекту Закону про запобігання та протидію загрозам національній безпеці України у сфері громадянства.

Висновок Міністерства фінансів України, що законопроект не містить питань бюджетної політики.

Центральна виборча комісія повідомляє, що на виконання рішення РНБОУ, введеного в дію Указом Президента України від 4 березня 2021 року, Центральна виборча комісія долучилась до розробки відповідних пропозицій та загалом підтримує внесення відповідних змін до законодавства України.

Офіс Генерального прокурора України надіслав пропозиції і зауваження до проекту та зазначає, що проект потребує доопрацювання в цілому. Наскільки мені відомо, до другого читання ці доопрацювання можуть бути враховані.

Інститут законодавства Верховної Ради України вважає, що запропоновані положення законопроекту не суперечать чинному законодавству та міжнародним зобов'язанням України в цілому, разом з цим висловлює зауваження щодо деяких положень законопроекту.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті Кабінету Міністрів України, Міністерство фінансів України підтримує законопроект із зауваженнями.

Адміністрація Державної прикордонної служби України підтримує законопроект.

І законопроект альтернативний 6369-1. ГНЕУ надає зауваження, узагальнюючого висновку немає.

Висновок Міністерства фінансів України: реалізація положень законопроекту не впливатиме на показники бюджету.

Інститут законодавства Верховної Ради України висловлює міркування і пропозиції щодо необхідності доопрацювання проекту.

Національний інститут стратегічних досліджень висловлює зауваження до проекту, зокрема щодо окремих змін до Виборчого кодексу України.

І відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті Кабінету Міністрів України, Адміністрацією Державної прикордонної служби надано зауваження і пропозиції, Державна міграційна служба України не підтримує цей законопроект.

Отже, це я проінформував шановних народних депутатів щодо позиції ГНЕУ по всіх п'яти законопроектах, та ті висновки, які розміщені на офіційному сайті Кабінету Міністрів України.

Переходимо до заслуховування представників центральних органів виконавчої влади, які присутні зараз у нас на засіданні. Отже, я попрошу в своїх виступах по можливості зразу коментувати всі п'ять законопроектів: ваша позиція, яке міністерство підтримує які законопроекти прийняти. І якщо є зауваження, то, на вашу думку, чи можливо доопрацювати до другого читання.

Отже, будь ласка, Яременко Ігор Олександрович, позиція Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

ЯРЕМЕНКО І.О. Доброго дня, Дмитре Валерійовичу і шановні народні депутати! По всіх п'яти законопроектах ми, на жаль, маємо сказати, що не отримували їх офіційно, і ми би хотіли долучитися до їх розробки.

Ми дивимося у контексті наших тимчасово окупованих територій і розуміємо, що є певні ризики в тому, що наші громадяни, які примусово набули російське громадянство можуть постраждати від певних положень цих законопроектів. Я не буду зараз вдаватися в подробиці по кожному, але ми напишемо в письмовому вигляді і надамо наші коментарі комітету для того, щоб скоротити наш час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігор.

Ковалевська Ірина Віталіївна, будь ласка, позиція Міністерства внутрішніх справ України.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Доброго дня, шановні народні депутати, шановні присутні! Хочу сказати, що за дорученням Кабінету Міністрів 19 січня на адресу комітету були надіслані узагальнені пропозиції про опрацювання всіх п'яти законопроектів. До доопрацювання зазначеного законопроекту було долучено Міністерство закордонних справ, Міністерство з питань

реінтеграції тимчасово окупованих територій, Міносвіти, Мінекономіки, Держприкордонслужбу, Нацагентство з питань державної служби і Нацагентство з питань запобігання корупції.

Що стосується законопроекту 6368, він підтримується всіма міністерствами і може бути проголосований в першому читанні, з врахуванням висловлених зауважень може бути доопрацьований до другого читання.

Що стосується законопроектів 6368-1 і 6368-2, то відповідно до пропозицій наданих міністерствами ці законопроекти не підтримуються і не можуть бути проголосовані в першому читанні.

Стосовно законопроекту 6369, він теж підтримується всіма міністерствами, які долучилися до опрацювання, і може бути проголосований в першому читанні з врахуванням зауважень, висловлених міністерствами.

Стосовно законопроекту 6369-1 – не підтримується міністерствами, які брали участь в опрацюванні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція зрозуміла.

Будь ласка, Васильєв Дмитро, позиція Міністерства закордонних справ України.

ВАСИЛЬЄВ Д.О. Доброго дня! Дякую, Дмитро Валерійович.

МЗС теж опрацювало, розглянуло всі ці законопроекти. В цілому наша позиція відповідає тій, яка була озвучена Державною міграційною службою і МВС.

Тому ми, скажімо так, у нас немає зауважень до законопроектів, внесених Президентом, – 6368, 6369. І скажімо так, ми б орієнтувались на ці законопроекти по інших, як вже було озвучено, там міністерством не все підтримується, тому що там є питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Курилюк Юрій. Позиція Державної прикордонної служби України.

КУРИЛЮК Ю. Доброго дня, колеги. Адміністрація Державної прикордонної служби. Ви, Дмитро Валерійович, вже позицію, в принципі, по кожному законопроекту висловили. Загалом Державна прикордонна служба підтримує проекти 6368 і 6369 для схвалення їх за основу. І оскільки до інших законопроектів альтернативні, у нас до кожного з них є певні зауваження. І тому пропонуємо схвалити за основу основні проекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Даниляк Олександр, позиція Національного інституту стратегічних досліджень. Немає.

ДАНИЛЯК О.О. Національний інститут стратегічних досліджень за запитом комітету розглянув зазначені проекти. Окремі зауваження до деяких статей ми подали, але в загальному вони можуть бути враховані між першим та другим читанням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Сергій Косянчук. Позиція світового Конгресу Українців.

КОСЯНЧУК С. Доброго дня, шановні колеги. Питання лібералізації множинного громадянства, власне, представниками діаспори вже багато-багато років піднімається і актуалізується. І в 19-му році ми вже дали навіть свій законопроект до Офісу Президента, і всі ці роки активно працювали із

Офісом Президента, із МЗС, із Національним інститутом стратегічних досліджень власне якраз по питаннях лібералізації. Бо сьогодні звучало впровадження множинного громадянства. Якщо ми аналізуємо законодавство на сьогодні, там же дуже багато елементів множинного громадянства є. Ми говоримо про поширення його, тобто про лібералізацію фактично вже множинного громадянства. Треба погодитися з тим, що реально воно існує де-факто в Україні.

Надзвичайно важливо це є, як вже сьогодні згадували, для мільйонів людей, які живуть поза межами країни і перебувають в такій "сірій" зоні. Тобто законодавство про громадянство не відповідає реаліям, які сьогодні існують, і дуже важливо сьогодні його актуалізувати, щоб насправді ті міграційні процеси великі які існують, щоб ми могли впливати, щоб ми не загубили ті мільйони людей, які виїхали з України і активно у світі працюють і тримають зв'язки з Україною. 12 мільярдів щорічно в середньому приходять від діаспори в Україну. Щоб ми цих інвесторів не відкинули, щоб ми ставились з повагою, щоб враховували їхні інтереси. І якраз тут інструментарій громадянства – це є надзвичайно для цих людей, які не хочуть поривати з Україною, які в силу обставин мусять жити в інших країнах, але тримають тісні родинні, економічні, соціальні і політичні зв'язки з Україною. Тому ми абсолютно стоїмо на позиціях зміни в законодавство в сторону лібералізації. Це є принципова позиція світового Конгресу Українців.

Наступне – що обов'язково потрібно збалансувати безпековими запобіжниками. І тут ми бачимо недостатність безпекових запобіжників. В наших пропозиціях ми пропонували, щоб ввести присягу на вірність Україні. Ми пропонували, щоб, скажемо, лібералізація обмежувалася країнами для початку ЄС і НАТО, бо це прописано в Конституції. Ми прописували більше безпекові норми, які би передбачали підстави втрати громадянства для тих осіб, які причетні до збройної агресії Російської Федерації. Тобто багато

безпекових запобіжників ми пропонували. І думаю, що тут ще можна серйозно попрацювати над цим питанням.

Велике наше занепокоєння викликає те, що законопроекти створюють нерівність прав громадян за ознакою наявності чи відсутності іноземного громадянства і запроваджують необґрунтовані, власне, принципове слово "необґрунтовані", обмеження для широкого кола для громадян України, які мають або набули громадянство іншої держави, тому що в чинній Конституції обмеження є тільки для суддів і суддів Конституційного Суду, для інших немає. І тут, власне, коли ми говоримо про конституційність цих законопроектів, часто говорять, що неконституційне – це є розуміння єдиності. Так-от, власне, бачимо, що єдиність, яка прописана в Конституції, яка прописана в Законі про громадянство, не вимагає змін. А якщо б ви запроваджували певні обмеження для громадян, які мають інше громадянство, якраз це і буде заперечувати і не співпадати з Конституцією України.

Якщо коротко підсумувати, ми би підтримали цей законопроект 6368 як за основу. В інших законопроектах теж є цікаві пропозиції, які можна було би звідти взяти і, суттєво доопрацювавши, далі рухатися по прийняттю і вдосконаленню цього законодавства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Сергій, ми почули позицію 6368 вашу. А 6369?

КОСЯНЧУК С. Ми все-таки більше на 6368 сфокусувались би, в 6369, там є певні частини, що можна було взяти, але ми маємо багато зауважень. Тобто фактично ми не підтримуємо 6369.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Людмила Леонтіївна. Позиція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

ДЕНІСОВА Л.Л. Доброго дня.

Дякую, пане голово, за надане слово.

В нас офіційно теж не запрошували нашу позицію. І я думаю, якщо у нас буде така ще можливість, її додати до рішення комітету, аби потім врахувати при розгляді народними депутатами, то ми її викладемо.

У нас є деякі застереження і до 6368, і до 6369. Зараз я з попереднім виступаючим згодна з тим, що є ознаки дискримінації цих громадян, які не мають громадянства, які шукають притулку. І я бачила в тому числі і висновок міжнародних правозахисних організацій, Управління Верховного комісара УВКБ ООН по біженцях. Ми теж підтримаємо їх думку, що тут треба бути обережними, щоб не було дискримінаційних ознак в цих законопроектах, які передбачають інші права для громадян України, а у нас є Конституція, в якій ми всі рівні.

Потребує, на мій погляд, все ж таки тлумачення деяких статей Конституції для того, щоб запровадити всі ці законопроекти, – стаття 4 і стаття 24, і стаття 25. Що саме таки має на увазі законодавець, коли говорить про якусь декларацію? Що це буде за документ? Що людина буде декларувати? Потім обов'язково позбавлення, якщо громадянин України має вже громадянство? Ну це теж потрібно вивчити питання і тлумачення статей Конституції, коли хочуть позбавити його такого громадянства.

І тут я, безумовно, схиляюсь більше до того, якщо вже розглядати і лібералізацію проводити, легалізацію того громадянства, яке сьогодні є, вже ми не говоримо про придбання нового, то потрібно, безумовно, користатися цією редакцією 6368. Але я знаю, що деякі народні депутати звернулись до Конституційного Суду за тлумаченням статті 4 – що таке "єдине громадянство". Може, все ж таки потрібно дочекатися тлумачення

конституційного перед тим, як приймати такі, знаєте, дуже важливі закони, дуже важливі. І вони чекають. В тому числі ми зараз і підтвердження отримали від того, що наші громадяни, які мешкають на територіях інших держав, які в тому числі створюють ВВП там, але кошти перераховують сюди і підтримують таким чином Україну. Потрібно. Але 6369, ну я б дуже обережно відносилась до цього впровадження деяких норм на обмеження прав.

Тому, підсумовуючи, я все ж таки хотіла б... Думаю, що треба дочекатися тлумачення деяких норм, як вони пов'язані з Конституцією, ці статті, які ми оголосили.

Що стосується альтернативних 6368-1 і 6368-2, то тут треба сказати, що там є, вноситься пропозиція в ці законопроекти, які вже не діють норми у тому числі, і тому потрібно тут доопрацювати. І тому я все ж таки налаштована на те, щоб ще попрацювати над даними законопроектами.

Дуже вам вдячна за можливість висловитися. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Леонтіївна.

Я бачу, у нас з'явилася пані Віолета Москалу. Будь ласка, вам слово.

МОСКАЛУ В. Доброго дня. Я дякую за запрошення.

З точки зору цих законопроектів, ми вже з 2017 року стикалися і не раз з намаганням погодити певні зміни в законодавстві у сфері множинного громадянства.

Станом на зараз кількість українців-біпатридів нараховується мільйонами, справа йде про 10 відсотків українського населення. Є вже висновок Європейського суду з прав людини, що така категорія громадян має право на повноцінне забезпечення конституційних прав, фундаментальних, підкреслюю, конституційних прав: права обирати, бути обраним, мати представництво, приймати участь, працювати на державній службі тощо.

Відповідно представники організації українських мігрантів, діаспори багато років вже намагаються вийти в цій сфері на прийняття існуючого вже феномену. І ми вітаємо, з цієї точки зору, позицію Президента Зеленського рухатися в сторону легалізації, лібералізації, скажімо так, множинного громадянства.

Звертаємо увагу, що тексти пакету законопроектів... п'ять текстів – 6368 і наступні – не відповідають де-факто озвученим політичним позиціям Президента Володимира Зеленського. Тому ми вважаємо, що якщо зараз прийняти в першому читанні, щоб потім доопрацьовувати – це є хибним кроком, тому що потрібно переписувати де-факто 90 відсотків тексту.

Пані Денісова говорила про деякі дискримінаційні норми. Ми уважно прорахували, проаналізували всі там 258 сторінок порівняльної таблиці, і ми нарахували понад 100 дискримінаційних норм по фундаментальних позиціях наших прав.

Відповідно ми просимо голову комітету, враховуючи існуючі ще альтернативні законопроекти, створити робочу групу, яка, залучаючи представників стейкхолдерів в організації діаспори, в організації трудових мігрантів і інших зацікавлених сторін, розробить нарешті фахові тексти, які дозволять Президенту Зеленському виконати його обіцянки по відношенню до великої української діаспори. У випадку, якщо нас не почують, так як ми роками вже кричимо і поки що по-справжньому фахового розгляду з залученням і з врахуванням як би пропозицій різних наших діаспорних організацій, поки що ми не бачимо, бо в цих текстах не висвічуються наші пропозиції. У випадку ігнорування, ми змушені будемо, ми цього не хочемо, але змушені будемо оскаржувати прийняття таких дискримінаційних норм в Страсбурзі в Європейському суді з прав людини.

Дуже би хотілося, щоб діалог з діаспори з трудовими мігрантами все ж таки відбувся в Києві, і щоб ми знайшли компромісний прийнятний варіант,

який можливий, і може задовольняти різні, скажімо, категорії залучених громадян і зацікавлених в цьому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за висловлені зауваження.

Єдине, на що хотів би звернути увагу. Ми зараз, шановні колеги, переходимо до обговорення серед членів нашого комітету. Зараз будуть мати змогу ...

ДУНДА О.А. Дмитро Валерійович, я вибачаюсь, що перериваю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олег, я веду засідання. Пане Олег, я веду засідання і надаю слово всім бажаним, але в рамках регламенту розгляду нашого комітету. Тому, будь ласка, я бачу вашу руку. На даний час у нас будуть виступати народні депутати члени нашого комітету. Перед голосуванням я надам можливість вам ще раз виступити по вашому...

ДУНДА О.А. Дмитро Валерійович, не мені. Я прошу надати слово Олександрю Греченюку від Світового Конгресу України Молодіжної Організації. Не мені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене не заявлені такі люди...

ДУНДА О.А. Я вам писав два дні тому, ви нічого не відповіли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олеже, у мене секретаріат зв'язувався абсолютно з усіма людьми, які надсилали...

ДУНДА О.А. Дмитро Валерійович, у мене є з вами переписка, можу показати, продемонструвати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви можете показати будь-що, але знову ж таки, я ще раз звертаю вашу увагу, що я веду засідання комітету. Будь ласка, мене не перебивайте.

ДУНДА О.А. Ще раз, я прошу вас дати. Прошу дати Олександрю Греченюку слово, це ж не важко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олег, якщо ви дозволите ще раз мене перебити, я дам вказівку, щоб вас відключили від засідання нашого комітету. Ви перший раз приєднались до засідання, то повірте, всі інші засідання від решти комітетів відрізняються тим, що у нас тут точно базару не буде, у нас є фаховий розгляд законопроектів. Якщо будь-хто зараз з присутніх людей, які хочуть висловити свою позицію я не назвав, будь ласка, напишіть в чат, якщо ви є присутніми, нікого ми не обмежували. Я найду можливість і надам таку можливість, щоб ви висловились по позиції законопроекту. Дякую.

Будь ласка, я бачу руку від народного депутата Костянтина Івановича Касая. Будь ласка, пане Костянтин.

КАСАЙ К.І. Доброго дня ще раз, колеги. Хочу підтримати Людмилу Леонтіївну і підписатися, яка кажуть, під кожним словом. Я якраз є одним із народних депутатів - підписантів подання до Конституційного Суду України щодо тлумачення статті 4 Конституції України, що в Україні існує єдине громадянство. Також хочу нагадати, що я не один із членів нашого комітету, також під цим поданням підписалось загалом 99 колег. Серед них Неллі Яковлева, Ахтем Чийгоз і шановний пан Мустафа.

Так що я хочу всіх колег закликати і дійсно почати з того, щоб ми отримали тлумачення Конституційного Суду, а потім розпочали процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович.

Шановні колеги, хто з діаспорських організацій зараз присутній на засіданні комітету і хоче висловитись?

Пан Олег Дунда, про яку людину ви казали, яка хоче виступити на засіданні нашого комітету?

ДУНДА О.А. У вас є Олександр Греченюк, він голова Світового Конгресу Українців Молодіжних Організацій. Наскільки я знаю, він присутній. Якщо є така можливість, прошу надати слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо він присутній, будь ласка, хай вмикає мікрофон.

ДУНДА О.А. Дякую. Дмитро Валерійович, дуже дякую.

ГРЕЧЕНЮК О. Доброго дня. Я Олександр, голова Світового Конгресу Українців Молодіжних Організацій. Я вибачаюсь, трохи пізніше долучився. Може, пізніше підключусь під коментарі, щоб дати слово по порядку, як було заплановано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ми пройшли вже заслуховування всіх представників, всіх організацій. Тому, будь ласка, якщо є у вас що сказати, у вас зараз є така можливість. Пане Олександр.

ГРЕЧЕНЮК О. Наразі ні, не буду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Всі бажаючи, як ви бачили, мали можливість виступити.

Тепер щодо позиції своєї. Я скажу як народний депутат, який принаймні перечитав всі законопроекти. Я можу сказати, що я спілкувався із пані Віолетою, із представниками Світового Конгресу Українців. Я розумію, позицію діаспорян, але я намагався донести позицію держави Україна, що якщо ви вважаєте, а наскільки мені відомо, то діаспорські організації вважають, що подібний законопроект повинен бути прийнятий.

Щодо розробки законопроекту, то звертаю вашу увагу, що згідно Конституції України у нас є три інституції, які можуть подавати свої законопроекти – Президент, Кабінет Міністрів та кожен з народних депутатів. Ми як народні депутати не впливаємо на Президента, яким чином він розробляє законопроекти, вказувати йому на це ми теж не маємо права згідно Конституції. На даний час ми тут не обговорюємо, чи правильно вони розроблялися чи неправильно, чи почута позиція чи не почута, ми розглядаємо конкретні законопроекти конкретні законопроекти. Шановні народні депутати подали альтернативний законопроект. І тому у нас згідно Закону України про регламент ми повинні висловити свою позицію як комітет.

Тому з врахуванням, що я особисто почув від міністерств, від центральних органів виконавчої влади, навіть від діаспорян, я розумію, що треба шукати якийсь компроміс, але в першу чергу цей компроміс повинен бути знайдений в українському парламенті. Ми можемо запропонувати будь-що, але якщо не буде 226 голосів в парламенті, жодна законодавча ініціатива так і залишиться на папері. Це я кажу про те, що ми можемо зайняти або одну сторону або іншу сторону, і завжди від нас залежить, чи знайдемо ми цей компроміс.

Дійсно, дуже багато народних депутатів, принаймні з якими я спілкувався, всі звертають увагу на те, що дійсно повинні бути обмежені права громадян України, які мають ще одне іноземне громадянство. Цілі фракції чи там частини фракції навпаки вважають, що цей законопроект запропонований на тлі відкриття ринку землі. І такі настрої теж літають в парламенті. Тому повірте, якщо ми будемо ставати там жорстко на одній чи іншій позиції, то ці ініціативи так і залишаться просто ініціативами. Тим більше, що я знаю, що це вже не перший Президент Зеленський, який виступає з подібними ініціативами. Попередній Президент це робив і не був прийнятий законопроект. Тому ми повинні для себе висловити там і відповіді на запитання: ми готові рухатись в цьому напрямку, шукати цей компроміс, і врешті дійти до якогось закону, принаймні першого, не настільки там досконалого як би ми всі цього хотіли, але він вже стане першим кроком. Тому я тут завжди виступаю на тому, що треба поступово це вирішувати.

Я, безумовно, підтримую два законопроекти президентські 6368, 6369. Міністерство їх підтримує. А ті зауваження, які висловлені, ми можемо при підготовці до другого читання. Тоді вже є наші повноваження, ми обов'язково, при умові, що це буде прийнято в першому читанні в українському парламенті, можемо створити робочу групу при підготовці до другого читання. І вже тоді на базі нашого комітету шукати подібний компроміс, в тому числі із представниками наших діаспорських організацій, які ми абсолютно поважаємо і розуміємо, що справа не тільки у фінансах, які кожного року заходять до нашої державі, а і в політичній підтримці, і в моральній підтримці по всьому світу.

Да, я бачу руку, Костянтин Іванович. Я дам вам можливість.

З приводу позиції відтермінування розгляду поки не буде розглянуте подання народних депутатів в Конституційному Суді. Знову ж таки, у нас є Закон України "Про Регламент", ми повинні розглянути ці законодавчі

ініціативи. Знову ж таки, ніхто не зупиняє цей процес, принаймні згідно чинного законодавства, це повинна бути там або політична воля... Я думаю, що якщо парламент піде шляхом "поки не розгляне Конституційний Суд", то навіть в разі внесення цих законопроектів в сесійну залу, вони не найдуть підтримки там 226 народних депутатів.

Тому моя позиція, і я вношу цю пропозицію щодо рекомендувати Верховній Раді України включити в порядок денний законопроекти 6368, 6369 та рекомендувати Верховній Раді прийняти їх за основу.

З приводу інших альтернативних законопроектів. Ну думаю, що їх треба тоді, в разі підтримки цієї пропозиції, відхилити. Але знову ж таки, при підготовці до другого читання, я можу зразу запросити авторів приєднатись до робочої групи зі своїм баченням, своїми напрацюваннями працювати разом з нами в нашому комітеті.

Дякую. Це перша пропозиція. Я її вніс.

Будь ласка, Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Дякую, Дмитро Валерійович. Ви мені вже відповіли на це питання. Я зрозумів, що ви будете ставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Дякую.

Можливо, у вас інші пропозиції, Костянтин Іванович?

КАСАЙ К.І. Моя позиція не змінилась. Я вважаю, що треба отримати відповідь Конституційного Суду щодо тлумачення 4 статті Конституції України. І потім, я впевнений, що завдяки роботі нашого комітету і фахівцям, які є, дійсно ми знайдемо правильні компроміси. І саме головне – щоб цей законопроект відповідав Конституції України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович.

Шановні народні депутати члени нашого комітету, хто ще готовий висловитись по даним законопроектам, будь ласка. Якщо більше бажаючих немає, будемо переходити до голосування.

Отже, шановні колеги, у нас є перша пропозиція щодо законопроекту 6368, а саме, рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України (реєстраційний номер 6368), поданий Президентом України та визначений ним як невідкладний.

Ставлю на голосування рекомендувати Верховній Раді України проект Закону, який я зачитав, включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу. Це питання номер один нашого порядку денного. Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Я хотів би проголосувати тільки після отримання відповіді Конституційного Суду на наше запрошення. Зараз я утримаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Аналогічно. Я як підписант подання в Конституційний Суд теж буду утримуватись. Я утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Любимович Копиленко чи з'явився?

КОПИЛЕНКО О.Л. Я тут. Ви мене бачите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

КОПИЛЕНКО О.Л. Дмитро Валерійович, ви мене бачите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Проголосуйте, будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я підтримую президентський законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.
Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Я – против.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.
Пані Неллі Яковлева відсутня.

Отже, шановні колеги, у нас прийняли участь в голосуванні 9 народних депутатів. 6 голосів – за, 2 – утримались, 1 – проти. Рішення прийнято.

Ставлю на голосування законопроект 6369. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про запобігання та протидію загрозам національній безпеці України у сфері громадянства (реєстраційний номер 6369) (поданий Президентом України) включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу. Це номер 4 нашого порядку денного. Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.
Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв. Я правильно почув, ви утримались?

ДЖЕМІЛЄВ М. Утримався, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Копиленко Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Протів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Іллівна відсутня.

Шановні колеги, також 9 народних депутатів прийняли участь в голосуванні. 6 – за, 2 – утримались, 1 – проти. Рішення прийнято. Дякую.

З урахуванням наших голосувань ставлю на голосування проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України (реєстраційний номер 6368-1) включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні відхилити. Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Якщо відхилити, – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми голосуємо відхилити.

Олександр Олександрович Кузнецов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, голосую "за".

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. За, відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева відсутня.

Шановні народні депутати, 9 народних депутатів прийняли участь в голосуванні. 6 – за, утримались – 3. Рішення прийнято.

Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо підстав і порядку прийняття та припинення громадянства України (реєстраційний номер 6368-2) рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, та за результатами розгляду у першому читанні відхилити. Питання номер 3 нашого порядку денного.

Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. За. Це відхилити, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КАСАЙ К.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Якщо відхилити, то – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, відхиляємо.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, голосую "за".

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева відсутня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, 9 народних депутатів прийняли участь у голосуванні. 7 – за, 2 – утримались. Рішення прийнято.

І останнє голосування – проект Закону України про запобігання та протидію загрозам національній безпеці України у сфері громадянства (реєстраційний номер 6369-1) рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання даний законопроект, та за результатами розгляду в першому читанні відхилити.

Прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Якщо відхилити, то – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відхиляємо.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неллі Іллівна Яковлева відсутня.

9 народних депутатів взяли участь у голосуванні. 9 – за. Рішення прийнято одногосно. Дякую.

Шановні народні депутати, дякую всім присутнім, хто приєднався до розгляду цих питань.

Шановні народні депутати, переходимо до шостого питання нашого порядку денного. Проект Закону України про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їх сімей (поданий Президентом України) (реєстраційний номер 6104) (друге читання).

Шановні народні депутати, у нас було подано 102 поправки та пропозицій. З вказаними поправками та пропозиціями мали змогу ознайомитись із надісланою на ваші офіційні електронні пошти порівняльної таблиці.

Остаточна редакція, хотів би вас проінформувати, значною мірою враховує висновки ГНЕУ, висновки міністерств, розміщених на урядовому порталі, а також листи, надіслані до комітету від Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Офісу Генерального прокурора.

Від себе, шановні народні депутати, я буду вносити пропозиції по тих поправках, які я подав як автор.

А саме: я пропоную поправки 12, від 13-ї до 31-ї відхилити. Я їх подавав, попередньо була позиція їх на врахування, але, проконсультувавшись з ініціаторами законопроекту, ми прийшли до спільної

позиції залишити положення законопроекту щодо складу комісії у первинній редакції.

Щоб ви розуміли, про що йдеться. Автори законодавчої ініціативи на рівні закону запропонували прописати склад цієї комісії: всі інституції, всі представники щоб були записані прямо в законі.

Чому я як автор подавав поправки, щоб вилучити ці положення і цих представників? Я виходив від того, що є усталена практика, що Верховна Рада приймає законопроекти, закони, а на виконання їх Кабінет Міністрів України затверджує положення відповідних комісій, і вже в положенні формує склад. Але я абсолютно погодився з авторами законодавчої ініціативи, що в цьому випадку, щоб на майбутнє не було можливих жодних маніпуляцій при зміні Кабінету Міністрів позицій, щоб на рівні закону був визначений склад представників, які будуть працювати в цій комісії, в тому числі представник Президента.

Тому саме у зв'язку з цим я вношу пропозицію як автор всіх цих поправок їх відхилити. Також по цій же логіці необхідно буде відхилити поправку номер 13 народного депутата Геращенко.

І крім того, пропоную поправку номер 69, вона дійсно в таблиці врахована повністю, врахувати редакційно і зазначити, що жилі приміщення з фондів житла для тимчасового проживання надаються громадянам за умови, що для них таке житло є єдиним місцем проживання на неокупованій території України і їх сукупний дохід недостатній для придбання або найму іншого житлового приміщення.

Таким чином з врахуванням, що я зараз зачитав та вніс пропозиції. Я пропоную, я зараз буду зачитувати абсолютно всі поправки, врахувати повністю поправки: 1, 4, 5, 6, 10, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 61, 62, 64, 66, 67, 70, 71, 73, 74, 75, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 101, 102 – це повністю врахувати.

Врахувати частково поправку номер 3.

Врахувати редакційно поправки: 11, 36, 42, 49, 53, 57, 60, 63, 69.

Відхилити поправки: 2, 7, 8, 9, 12, від 12-ї до 31-ї (щоб я все не зачитував), 33, 59, 65, 68, 72, 76, 77, 78, 86, 96, 97, 99, 100. І звертаю вашу увагу, що по одній поправці ми повинні окремо прийняти рішення, а саме 98.

Шановні колеги, якщо немає зауважень чи інших пропозицій щодо висловлених пропозицій про врахування повністю, частково, редакційно та відхилення поправок, то я ці поправки поставлю на голосування.

Чи будуть інші пропозиції? От ті поправки, які я зачитав, шановні народні депутати.

ЧИЙГОЗ А.З. А що з моєю поправкою?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ахтеме, я пропоную проголосувати по всіх поправках, а вашу 98-у розглянути окремо. Ми можемо зараз або можемо після голосування.

ЧИЙГОЗ А.З. Мабуть, зараз, це не така велика проблема.

Я вважаю, що ця поправка суто така, стосується справедливості. Тому що деякі наші...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, пане Ахтеме, я тоді окремо. Шановні народні депутати, звертаю вашу увагу на поправку номер 98. Це поправка народного депутата України – члена нашого комітету Чийгоза Ахтема Зейтуллаєвича. Я пропоную надати вам слово по поправці, заслухати позицію, і окремо я поставлю її на голосування.

Будь ласка, вам слово.

ЧИЙГОЗ А.З. Дякую.

Ну, я буду коротко, тому що це принцип справедливості. Тобто деякі наші громадяни були в полоні, були за ґратами, але чомусь вони зараз не підпадають під цей часовий термін і залишаються без уваги держави.

Тому я пропоную прийняти цю поправку, щоб були рівні такі відношення з боку держави до всіх політв'язнів, які з 2014 року після окупації Криму, а також після початку війни на Донбасі, щоб і до них відносилися також рівно, як і до інших.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ахтем Зейтуллаєвич.

Будь ласка, Максим Миколаєвич, бачу вашу руку.

ТКАЧЕНКО М.М. Ще раз доброго дня всім! По цій поправці. Після того, як наш колега зараз виступив, мені здається, що, да, ми всі хочемо все це підтримати. І я думаю, що будемо підтримувати, але треба почути позицію профільного міністерства. Тому що у мене є інформація, що ми можемо зараз це підтримати і проголосувати, а потім стане питання: є на це гроші у повному обсязі чи немає?

Тому, наскільки я знаю, є зараз присутній заступник нашого профільного міністра. Може дамо йому слово про це сказати. І після цього вже приймемо рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Миколаєвич.

Я поясню, чому я окремо цю поправку виніс. Надійшли листи і позиції від міністерств про те, що вони категорично виступають проти цієї поправки саме через те, що вона не може бути забезпечена фінансово. Тому я вирішив, щоб про це знали всі члени комітету, що у нас не узгоджується позиція поданої поправки від народного депутата Ахтема Зейтуллаєвича, тому я і виніс це питання окремо.

Будь ласка, якщо у нас...

ГОРБЕНКО Р.О. Шановний пане головуючий, але ми завжди розуміємо, що у нашого міністра фінансів та у бюджеті не завжди достатньо коштів. Але хочеться послухати, про яку суму вже йде річ у профільного міністерства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, чи присутній у нас заступник профільного міністра, і чи присутнє у нас Представництво Автономної Республіки Крим при Президентові України?

СВИРИДОВА Д.О. Пане головуючий, Представництво присутнє. Дар'я Свиридова, перша заступниця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте зробимо так, тоді я зараз надам можливість заступнику, пан Ігор Яременко, будь ласка, ваша позиція, і потім позиція Представництва Президента в АР Крим.

ЯРЕМЕНКО І.О. Дякую, Дмитро Валерійович.

Шановні народні депутати, я хочу просто вам дещо роз'яснити як на сьогоднішній день це виглядає, щоб ви розуміли, про яку допомогу йдеться.

На сьогоднішній день, згідно двох постанов – 1122 і 328, ми здійснюємо виплати двом категоріям осіб. Перша категорія осіб – це ті, хто був незаконно ув'язнений, позбавлений волі і вже звільнився, і вийшов. Ці люди отримають одноразову допомогу в розмірі 100 тисяч гривень, в незалежності від того, на який термін вони були позбавлені волі, навіть якщо це було декілька днів або це був рік, два, три, це є неважливим.

Друга категорія осіб, які отримують також 100 тисяч гривень, – це ті, хто наразі є ув'язненими і позбавлені тимчасово волі на тимчасово окупованій території або на території Російської Федерації. Кожен рік така особа може подавати заяву до міжвідомчої комісії і на підставі рішення міжвідомчої комісії міністерство, у разі ухвалення позитивного рішення, виплачує також 100 тисяч гривень на так звану правову та гуманітарну, назвемо це так, допомогу (дуже довга назва), тобто ці кошти можуть бути спрямовані як на допомогу родині, так і на фінансування необхідності юридичного захисту людини, яка позбавлена волі.

Значить, за нашими попередніми розрахунками, кількість людей, яка теоретично загалом була незаконно позбавлена волі, може сягати до чотирьох тисяч осіб, з них переважна більшість, – це ті, хто були позбавлені волі, починаючи з 14-го і там десь до 15-16-го року, і вони зараз звертаються по так звану одноразову допомогу після звільнення. У нас є на сьогоднішній день близько 450 осіб, які утримуються на окупованій території і території Російської Федерації, і які можуть теоретично претендувати також на так звану правову допомогу кожен рік.

Якщо ми зараз говоримо про ретроспективну виплату, то ми маємо сказати, що в теорії якась кількість людей, які перебували більш ніж один рік, отримують якісь додаткові кошти. Ті, хто перебували менше одного року, вони вже отримали по 100 тисяч, це переважна більшість. Тобто ще раз їм виплатити по 100 тисяч, – звичайно, політичне рішення, на яке потрібно буде... яке я не можу, що називається, бути проти, напевно. Це політичне рішення і під нього потрібно буде знайти фінанси. Якщо Міністерство фінансів їх знайде, то ми як міністерство забезпечимо їх виплату, безумовно.

Але в мене є питання саме до того, наскільки ми можемо зараз поррахувати саме фінансові наслідки. Тобто ми радилися з колегами в міністерстві, на сьогоднішній день нам складно прорахувати необхідні бюджетні видатки по цим виплатам. Це те, що я можу... *(Не чути)*

Дякую.

ЧИЙГОЗ А.З. *(Не чути)* Можна, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Розумієте, виходить так, тобто люди, які були з 14-го року, з початку воєнної агресії Росії, вони були зтягнуті в процес так же само, як і зараз наші, які перебувають в полоні або у в'язницях, вони захищали честь, гідність своєї держави, а чомусь зараз міністр фінансів буде казати – у нас немає грошей. Там не такі великі гроші, щоб держава не могла рівно відноситись до своїх громадян, які в той час першими пішли і стали або заручниками, або політв'язнями. Це несправедливо. І тому я думаю, що... Ви бачите, зараз немає даже такого переліку таких осіб, тобто тут є зобов'язання держави перед такими людьми, і тому це треба вирішувати. А гроші, як завжди, на інші потреби вони знаходились, ми приймали якісь поправки і завжди ми удовлетворяли чийсь хотелки. А тут зобов'язаність держави і нам потрібно це вирішувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, пане Ігор.

ЯРЕМЕНКО І.О. Дякую, Дмитре Валерійовичу.

Я хотів просто, напевно, додатково дещо роз'яснити пану Ахтему. Дуже важливо розуміти, що всі ті, хто був незаконно позбавлений волі, на сьогоднішній день мають подати заяву до міжвідомчої комісії і отримати одноразову виплату у розмірі 100 тисяч гривень. У випадку ухвалення цього закону сума буде трошки збільшена і вона буде іншою. Але на сьогоднішній день така можливість є і ми нікого не обмежуємо.

Наскільки ми читаємо поправку 98, мова іде про те, щоби додатково тим же самим особам виплатити додаткову допомогу. І це стосуватиметься в першу чергу тих, хто провів в полоні, умовно кажучи, більше ніж один рік. Тобто за кожен рік цю суму треба буде додавати. Тобто не 100 тисяч, а якщо два роки 200 тисяч, 300 – якщо три і так далі. От кількість таких осіб на сьогоднішній день нам складно порахувати, тому що далеко не всі люди звертаються до цієї міжвідомчої комісії. За минулий рік, наприклад, ми розглянули більше 650 заяв, у нас було ухвалено рішень загалом на майже 600 осіб.

Тому тут є нюанси, які полягають саме в тому, що це додатково. На сьогоднішній день ніхто їх не обмежує, щоб отримати таку одноразову допомогу в розмірі 100 тисяч гривень. На цьому дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, пані...

ЧИЙГОЗ А.З. Зараз, вибачте, ще раз я включусь. По-перше, не всі особи, які звертаються, тому що ви ставите умови, починаючи з дії постанови Кабміну, і тому більшість з тих, вони не отримують і цю допомогу, яка одноразова.

По-друге, як ви вважаєте, от, наприклад, людина пробула два роки у в'язниці до того терміну, з якого почалась допомога з боку держави. Вони не витрачалися на адвокатів? Вони могли, як кормильці сім'ї, допомагати своїм рідним? Вони могли взагалі брати, якимось чином компенсувати ці витрати? Ні, заздалегідь це лягло на плечі рідних. І тому я кажу, що тут не Бог є які великі гроші, але є таке поняття як зобов'язання держави. І тому, так, ви точно правильно кажете, у вас нема такого переліку, хто пів року, хто дев'ять місяців, а хто півтора року пробув в той час в таких важких умовах. І думаю, що це і є питання відповідальності влади.

Тому я і пропоную, щоб ми включили цю поправку, і нарешті в такому питанні як обов'язок держави перед своїми громадянами ми почали працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, Дар'я Олександрівна.

СВИРИДОВА Д.О. Дякую.

Буквально декілька слів хотіла б сказати. Звичайно, я в першу чергу розумію висловлену пропозицію від народного депутата, і розумію питання справедливості і однакового ставлення до всі полонених, які перебували в полоні під час збройного конфлікту.

Проте, в той же час ми не можемо не зважати на позицію профільного ЦОВВ, який власне і є розпорядником бюджетних коштів, бо ми розуміємо, що якщо закон набуде чинності цього року, а ми дуже на це сподіваємося. І власне будуть розроблені на його виконання відповідні нормативно-правові акти, то власне відсутність таких коштів скажеться не лише на вже звільнених особах, які отримують таке право згідно цієї правки, але і на тих особах, які наразі перебувають в полоні і потребують допомоги і вони, і їх родини.

Тому тут звичайно питання до наявності бюджетних коштів і звичайно буде чудово, якщо наступного року такі бюджетні кошти додатково будуть виділені, якщо така правка буде комітетом підтримана і ми тут покладаємося на рішення комітету.

Єдиний ще момент хотіла б додати, при всій повазі до народних депутатів, хотіла б ще раз звернути увагу, що в першу чергу обов'язки щодо громадян, які позбавлені волі в умовах збройного конфлікту, сфера дії закону на яких поширюється, стосується країни-агресора, а саме – Російської

Федерації. Це саме Російська Федерація несе відповідальність за позбавлення їх волі і за порушення прав таких осіб в неволі.

А Держава Україна, на щастя, нарешті взяла на себе добровільно політичне рішення надавати їм системну допомогу, яка до цього надавалась лише у вигляді разових виплат. А після прийняття, і ми сподіваємося на підтримання парламентом цього законопроекту, буде надаватись не лише грошова допомога, але й психологічна, медична, безоплатна правова допомога, та інші види допомоги.

Тому, пане головуючий, в першу чергу покладаємося на рішення комітету, але вважаємо, що, безумовно, не можна не враховувати той факт, ту позицію, яка викладена профільним міністерством.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Хочу підтримати свого колегу Ахтема Зейтуллаєвича і прошу вас всіх, колеги, долучитись, при голосуванні і підтримати цю пропозицію і цю правку. По дуже простій причині, давайте не забувати, що ми ж працюємо в комітеті, по-перше, перше словосполучення – це права людини і треба з чогось починати.

Правильно сказав попередній виступаючий, я не пам'ятаю хто, що потрібно приймати політичне рішення. От я вважаю, що це настав час прийняти таке рішення, а далі механізм, я думаю, що знайдемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тому тоді я ставлю окремо на голосування поправку 98 щодо її врахування.

ТКАЧЕНКО М.М. Дмитрий Валериевич!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим.

ТКАЧЕНКО М.М. Можна все ж таки ще раз уточнити у нашого уважаемого колеги пана Ахтема. Ми правильно розуміємо, що цією поправкою, те, про що зараз казали колеги з профільного, зам міністра. Що цією поправкою ми хочемо давати людям не 100 тисяч гривень, а в залежності від строку, який людина провела за ґратами, тобто 2 роки, значить 200 тисяч, так? Про це у поправці йде чи ні, чи все ж таки там буде про 100 тисяч?

ЧИЙГОЗ А.З. Так, я вважаю, що тут питання в тому, що ми взагалі... Я не думаю, що це багато людей, але є принцип справедливості. Так, є, хто відсидів тоді там 7-8 місяців, кого міняли, хто зміг скористатися якимись можливостями, але деяка категорія, вона дійсно була декілька років. І тут питання не в грошах, я як вважаю, тут питання справедливості, того, щоб всі були на рівних. Я декількох з них знаю, не буду називати прізвище, але вони такі порядні, ніколи нікому нічого про це не запитували і не казали. Декого з них обміняли, дехто там опинився вже в Україні, але є принцип справедливості.

ТКАЧЕНКО М.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, згідно поправки, зазначено, за кожен рік строку перебування у місцях несвободи з округленням до найближчої цілої кількості років. Тобто за кожен рік по 100 тисяч гривень, наскільки я зрозумів.

ЯРЕМЕНКО І.О. Це станом на сьогодні, Дмитро Валерійович. Якщо буде ухвалений новий закон, він, наскільки ми розуміємо, тільки збільшує цю суму, і вона... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там буде трішки збільшення, до 130, здається, тисяч гривень.

ЯРЕМЕНКО І.О. Десь так. Проблема в тому, що нам складно порахувати саме по кількості років, хто скільки провів, і ми не можемо, таким чином, вирахувати додатковий ресурс, який необхідний на виконання цього законопроекту. Але я хочу наголосити на тому, що ми вже зараз, не чекаючи цього закону, розробили проект змін до постанови щодо збільшення якраз цих виплат. І він передбачає необхідність виділення нам додаткового ресурсу. Якщо зараз буде ухвалено ще рішення в рамках цієї поправки, це може, дійсно, призвести до того, що в нас просто не буде вистачати коштів на те, щоб їх виплачувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане...*(Не чути)*

КАСАЙ К.І. Я хотів запитати: а в чому саме складність зараз перерахувати цих людей, в чому саме складність?

ЯРЕМЕНКО І.О. Тому що на сьогоднішній день цифри, про які ми говоримо, вони досить умовні. Ми не знаємо всіх тих людей, які були незаконно позбавлені волі, адже далеко не всі вони звільнялися за допомогою держави. Дехто з них був звільнений із залученням Служби безпеки України або інших силових органів, а дехто був звільнений самостійно або

викуплений, і нам невідомо... *(Не чути)* Саме тому я і кажу, що нам важко порахувати... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. А не почнеться, скажіть, колапс? От ті люди, які вже отримали по 100 тисяч гривень, вони не почнуть зараз, після того, якщо ми підтримаємо цю поправку і будемо давати по 200, 300 тисяч гривень, не почнуть люди звертатися, я не знаю, ті, які по 100 тисяч отримували всі ці роки?

ЯРЕМЕНКО І.О. Так, вони почнуть звертатися до міністерства з усіма наслідками, в тому числі і через суд, вимагаючи їм перерахування допомоги, яка їм вже була...

ЧИЙГОЗ А.З. Тут питання в тому, вибачте, що полонені, які були звільнені через СБУ або інші, тобто обмін йшов, вони всі враховані, просто до дії цієї постанови Кабміну, коли вони почали, інші, отримувати з дня виходу цієї постанови, це коли, я пам'ятаю, мабуть, кінець 18-го року, я ж зараз не пам'ятаю точно.

Але, добре, ви кажете: "Ми не знаємо, вони будуть звертатися". Так, людина пробула в полоні більше року, чому вона не може розраховувати на те, що держава нарешті буде нею займатися? Чому? Я от не розумію. Чому таке, більше уваги до грошей, аніж до ролі людей, які першими пішли, попали в полон і вони там, всі розуміють, в яких умовах були. Тому давайте тут не про гроші, а про нашу відповідальність.

ЯРЕМЕНКО І.О. Якщо дозволить ще голова, буквально дві секунди, щоб я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пане Ігор, будь ласка.

ЯРЕМЕНКО І.О. Всі ті, хто потрапив в полон або за ґрати і був звільнений, на сьогоднішній день мають право, починаючи з 20 лютого 2014 року, на сьогоднішній день мають право звернутися до міжвідомчої комісії і у разі ухвалення позитивного рішення отримати 100 тисяч гривень. Жодних обмежень щодо часових рамок немає. Ми передбачаємо для цієї категорії осіб також збільшення таких виплат, починаючи з цього року, якщо буде ухвалено таке рішення. Це перше.

Друге. Ті, хто на сьогоднішній день продовжують залишатися за ґратами, дійсно, так звана правова допомога розпочала виплачуватися фактично з 2019 року. Кожний рік та особа, яка на час розгляду комісії там протягом цього року перебуває за ґратами, тобто незаконно позбавлена волі, перепрошую, вона має право на додаткову допомогу в розмірі 100 тисяч гривень так звану, ми її називаємо правова.

І наскільки я розумію, пан Ахтем пропонує тим, хто до 2019 року знаходився за ґратами там декілька років і не отримав цієї так званої правової допомоги, от саме їм начислити ці 100 тисяч за один рік. Тобто якщо з 14-го по 18-й рік ця людина, наприклад, сиділа за ґратами, вийшла, вона отримала 100 тисяч допомоги як така, що була незаконно позбавлена волі, але додатково їй за ці чотири роки на так звану правову допомогу нарахувати ще чотириста тисяч. От про це йде мова. Існуючою постановою, існуючим законодавством це неможливо, бо воно не має ретроспективного застосування. От просто це те, що я хотів пояснити всім народним депутатам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, якщо більше бажаючих висловитися немає, переходимо до голосування, починаємо з поправки 98. Ставлю пропозицію її врахувати і вже

в залежності від результатів голосування буде зрозуміло, чи вона врахована, чи не врахована.

Отже, ставлю пропозицію її врахувати, прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Відсутній.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс.

Пан Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук. Немає.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Також підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева відсутня.

Шановні колеги, 9 народних депутатів прийняли участь в голосуванні.
9 – за. Рішення прийнято одноголосно.

І повертаємося до всіх поправок, як я зачитав: врахувати повністю перелік, врахувати частково, врахувати редакційно і відхилити.

Чи правильно я зрозумів, що інших пропозицій немає від народних депутатів? Дякую.

Тоді ставлю на голосування пропозицію як я зачитав і оформити в рішенні комітету.

Ставлю на голосування поправки. Прошу проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемілев.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук. Немає.

Вадим Владиславович Новинський. Немає.

Вадим Зіновійович Рабінович. Немає.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Немає.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Яковлева відсутня.

9 народних депутатів прийняли участь в голосуванні. 9 голосів – за.
Рішення прийнято одноголосно.

І нам треба ще одне голосування, шановні народні депутати. А саме:
затвердити остаточну редакцію законопроекту, запропоновану комітетом.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їх сімей (реєстраційний номер 6104), поданий Президентом України за результатами розгляду прийняти у другому читанні та в цілому.

Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України доповідачем з цього питання визначити народного депутата України, голову комітету Лубінця Дмитра Валерійовича.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу проголосувати.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемілев.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук. Відсутній.

Вадим Владиславович Новинський. Відсутній.

Вадим Зіновійович Рабінович. Відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Неллі Іллівна Яковлєва відсутня.

Дякую, шановні народні депутати.

9 народних депутатів прийняли участь у голосуванні. 9 – за. Рішення прийнято одногосно.

І, шановні колеги, останнє питання... Ні, сьоме. Сьоме питання нашого порядку денного. На ваш розгляд пропонується План роботи Комітету на період сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання (на виконання доручення Голови Верховної Ради України від 16 грудня 2021 року).

Колеги, вам було надано проект Плану роботи комітету. Можемо зразу затвердити?

КОПИЛЕНКО О.Л. Можемо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю тоді на голосування: затвердити План роботи комітету.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую "за", шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук відсутній. Вадим Владиславович Новинський відсутній. Вадим Зіновійович Рабінович відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Нелі Яковлєва відсутня.

Дякую. 9 народних депутатів прийняли участь в голосуванні. 9 – за.
Дякую, шановні колеги.

І у нас восьме питання: пропозиції до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Шановні колеги, у вас був надісланий проект порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Ви мали можливість

ознайомитись. Чи будуть пропозиції, шановні колеги? Якщо не будуть, можемо зразу затвердити план роботи?

КОПИЛЕНКО О.Л. Можемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу проголосувати та пропоную затвердити пропозиції до проекту порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Прошу голосувати.

Юрій Анатолійович Бойко відсутній.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко.

КОПИЛЕНКО О.Л. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я голосую за, шановні колеги.

Віктор Володимирович Медведчук відсутній. Вадим Владиславович Новинський відсутній. Вадим Зіновійович Рабінович відсутній.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Миколайович Ткаченко.

ТКАЧЕНКО М.М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров. Відсутній.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Пане Ахтеме, проголосуйте, будь ласка. Відсутній.

Пані Неллі Іллівна відсутня.

Шановні колеги, 8 народних депутатів прийняли участь в голосуванні. 8 – за. Рішення прийнято одноголосно.

Ми вичерпали порядок денний. Питання "Різне". Шановні народні депутати.

В питанні "Різне" хотів запропонувати вам, у нас наступний тиждень сесійний, як правило, ми по середах проводимо засідання комітету. Прошу вас, шановні колеги, визначитись з можливими обговореннями до понеділка. Ми ще не вивішували порядок денний. Фактично ми всі законопроекти, які потрібно, ми їх сьогодні розглянули. В середу, як пропозиція, за бажанням я пропоную просто подумати, можливо, ми можемо викликати або міністра юстиції Малюську по тій же самій 77-й колонії знову, якісь питання. Тобто пропозиція до понеділка подумати, внести пропозицію, потім вивішувати на сайті. Да, Максим Миколайович?

ТКАЧЕНКО М.М. Дмитро Валерійович, я думаю, що всі будуть згодні. Моя пропозиція підготуватися і провести комітет на наступному пленарному тижні. У нас два підряд по календарному плану, два підряд тижні сесійних, тому пропоную, це буде 2-го, середа 2-е число, да. Пропоную наступного тижня не збиратися, а готувати засідання вже на другий пленарний тиждень.

КАСАЙ К.І. Хочу підтримати, Дмитро Валерійович. Я думаю, що це буде правильно і слушно якраз 2 лютого, от ми на 2 лютого якраз запросимо і шановного міністра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді, шановні колеги, дякую за те, що швидко ми знайшли порозуміння.

Тоді я попередньо даю завдання секретаріату, щоб готували лист і вже викликали міністра юстиції на засідання комітету не на цей пленарний тиждень, а на наступний, і тоді будемо проводити засідання. Якщо буде щось термінове і нам треба буде зібратися, то я в понеділок проінформую. Попередньо всі нагальні законопроекти, які у нас терміново були розглянуті, ми розглянули.

Тоді, чи є у когось з числа шановних народних депутатів якась інформація, повідомлення в питанні "Різному"? Якщо немає, дякую за участь.

Хотів, користуючись нагодою, у нас перше засідання в новому році, привітати всіх з усіма святами, побажати нам всім здоров'я, миру, злагоди, холодної голови, гарячого серця напередодні таких непростих подій, які стоять перед нашою державою, але від кожного з нас залежить наскільки ми з високо піднятою головою їх зможемо пройти всі разом. Дякую кожному з вас, з великою шаную до кожного з вас.

Окрема подяка, як завжди, Людмилі Леонтіївні за те, що вона завжди з нами.

Дякую всім і до нових зустрічей, шановні народні депутати. Дякую.